

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ КОРПОРАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Останнім часом в Україні відбуваються зміни в системі бухгалтерського обліку, які в свою чергу спрямовані на гармонізацію з міжнародними стандартами. Гармонізація бухгалтерського обліку пов'язана з глобалізацією економічних процесів та економіки загалом у світовому масштабі. Необхідність гармонізації полягає в отриманні результату глобалізаційної економіки, де міжнародна торгівля, створення підприємств та транснаціональних корпорацій виступають рушійною силою. Варто зазначити, що сьогодні у світі склалася така ситуація, що без якісно побудованої системи бухгалтерського обліку можливість ефективно функціонувати компаніям невелика.

Саме облікова політика надає можливість ефективно організувати роботу корпорацій та надає рекомендації щодо застосування відповідних правил і положень, які допоможуть рентабельно функціонувати та отримувати достовірно складену звітність про фінансовий стан корпорації. Облікова політика – книга законів корпорацій, на основі яких відбувається певний порядок дій, спрямованих на збір інформації, її обробку і в подальшому наданні необхідної інформації, яка в майбутньому допоможе відповідним користувачам реалізувати власні інтереси у сфері бухгалтерського обліку. Водночас облікова політика корпорацій надає можливість самостійно обирати методи, форми та техніку ведення бухгалтерського обліку в залежності від специфіки діяльності корпорацій. Адже жодним нормативним документом не конкретизується застосування відповідних методів, форм та техніки ведення бухгалтерського обліку, тому дане завдання щодо організаційного процесу облікової політики віднесено на розсуд бухгалтера корпорації та офіційно затверджується після підписання керівником наказу про облікову політику. Тому, бухгалтер має якісно сформулювати облікову політику, адже від цього в майбутньому залежить правильність ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Наразі постає питання щодо необхідності єдиних правил ведення обліку та складання фінансової звітності, що узгоджуються з національними стандартами бухгалтерського обліку. Адже різко зріс темп інтернаціоналізації торгівлі та інвестицій, тому й виникає потреба у порівнянні показників фінансової звітності за міжнародними масштабами, а тому й постає необхідність пристосування до єдиних правил для всіх. Тому, що дзеркало будь-якого суб'єкта господарювання є достовірно складена фінансова звітність, завдяки якій можна оцінити фінансову позицію корпорації та інших суб'єктів господарювання.

Отже, шукати відповідь на поставлене питання, щодо застосування єдиних правил бухгалтерського обліку можна в Європі, адже саме країни-члени ЄС перші розробили шлях, який спрямовує до об'єднання єдиних правил країн в сфері бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за однорідними правилами для всіх. Адже рівень активності компаній дуже важко порівняти, тому що вони мають неоднорідні для порівняння показники, бо на них впливає різноманітність систем бухгалтерського обліку, що, як наслідок, знижує якість та активність компаній. Тому й постала необхідність щодо формування облікової політики корпорацій з урахуванням вимог Європейського законодавства – Директив або так званих законів ЄС.

Найбільш значимими і важливими серед Директив щодо формування облікової політики корпорацій була Четверта директива (78/660/ЄС) №78/660 «Про річну звітність

певних видів компаній» (щодо звітності товариств) від 25.07.78 р. [6] та Сьома директива (83/349/ЄС) (щодо консолідованої звітності) № 83/349 «Про консолідовану звітність» від 13.06.83 р. [5], щодо яких були певні редагування та заміна даних директив на нові, а саме: Директиву 2013/34/ЄС про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств [2] та Директиву 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності [1]. Заміна директив призвела до того, що відбулося спрощення вимог до фінансової звітності та в свою чергу відбулися зміни, що стосувались контролю. Відтепер значно зменшено регулярний контроль особливо це торкнулося малих підприємств, проте, дані заміни посилили вимоги щодо розкриття інформації для великих корпорацій, а також це стосується банків, страхових компаній та інших суспільно значимих установ. Одна із особливостей що стосувалась заміни одних законів на інші полягала в тому, що державні адміністрації зобов'язані розкривати свої прибутки, які отримали внаслідок діяльності, що пов'язані з використанням природних ресурсів, це в свою чергу дозволить мінімізувати шахрайство та корупцію. І найголовнішою ознакою щодо поєднання та переходу на єдині правила бухгалтерського обліку є чітке та легке розуміння інформації, яка оформлена у вигляді фінансових звітів, що спрямує компанії до розширення своїх можливостей та збільшення джерел фінансування.

Директива 2013/34/ЄС спрямована на удосконалення загального підходу до підприємницької діяльності, де зменшує контроль над малими суб'єктами господарювання та збільшує контроль на більш суспільно значимими установами. Дана Директива орієнтована щодо загального зменшення тягаря нормативно-правової відповідальності, як на рівні держави так і на національному рівні, орієнтована на прийняття заходів щодо підвищення продуктивності та усунення бюрократизму з удосконаленням нормативно-правової бази, що регулює діяльність компаній, спираючись на здобутки та напрацювання досягнуті за період дії попередніх директив, а отже змінюючи законодавство в сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності поступово еволюційним шляхом.

Так, на сьогодні організація облікової політики корпорацій передусім полягає саме в правильності її складання та достовірності відображення даних на кінець звітного періоду. Також вона може допомогти у вирішенні ліквідації внутрішньо-управлінських проблеми, які виникли при виборі спеціалізованих методів та процедур застосованих обліковою політикою в ході діяльності. Директива 2013/34 ЄС передбачає, що з метою забезпечення достовірності інформації, наведеної у фінансовій звітності, статті, які відображені в щорічній фінансовій звітності, оцінюються на основі принципу ціни придбання та вартості виготовлення. Таким чином держави-члени повинні забезпечити впровадження системи обліку за справедливою вартістю для всіх видів суб'єктів господарювання, як для щорічної так і для консолідованої фінансової звітності. Особливість зарубіжної облікової політики є наявність у великих корпораціях двох варіантів облікової політики. Формальний варіант – це перший варіант і складається на початку року, а другий – складається в кінці звітного року перед складанням фінансової звітності, адже це зумовлюється тим, що облікова політика протягом року може змінюватись. Відповідно і складаються у двох примірниках і примітки, що додаються до фінансової звітності; у першій примітці викладаються облікові методи, які застосовувались при складанні звітів, а у другій – відображаються результати змін які відбулися[2].

Отже, при формуванні облікової політики з урахуванням вимог Європейського законодавства слід звернути увагу на Директиву 2013/34 ЄС[2] та Директиву 2006/43/ЄС [1], адже за умови виконання вимог даних нормативних актів є можливість забезпечення повного та достовірного уявлення про фінансовий стан та результати діяльності компаній, що в свою чергу дозволить зробити облікову інформацію більш цінною, актуальною та

корисною. Врахувавши світовий досвід наша країна матиме можливість вийти на новий рівень та збільшити активність бізнесу і одночасно зміцнити свої економічні зв'язки.

Список використаних джерел

1. Директива 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річної звітності консолідованої звітності, [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_844

2. Директива 2013/34 ЄС про щорічну фінансову звітність, консолідованої фінансової звітності та пов'язаних з ними звітах визначених типів компаній. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>

3. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1365 «Деякі питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1365-2004>

5. Съом (83/349/ЄЕС) директива ЄС (щодо консолідованої звітності товариств) 83/349 «Про консолідовану звітність» від 13 червня 1983 р.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_844

6. Четверта (78/660/ЄЕС) (щодо звітності товариств) № 78/660 «Про річну звітність певних видів компаній» від 25 липня 1978 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_908.